

El kell inflálni a világ adósságát

Az államadósság olyan mértékűre nőtt a világgazdaságban, hogy annak leépítése a fenntartható növekedés mellett legalább 20 évig tartana. Erre viszont senki nem ad időt - véli Inotai András, a VKI igazgatója. Magyarországnak a nagyobb hozzáadott értékű termékek létrehozása felé kell elmozdulnia.

Milyen lehetőségei vannak a világnak a továbblépésre? A fejlett és a fejlődő országok között vásárlóparitáson mérve a termelésben az előbbi arány 50 százalékra csökkent és 2020-ra ez tovább mérséklődik. Ha a háborút sikerül elkerülni, akkor gazdasági biztonság kritériumai előtérbe kerülnek, legyen szó piac-, árfolyam-, szociális biztonságról vagy a növekedés- és adósságkérdésről - mondta Inotai András, az MTA Világgazdasági Kutatóintézet igazgatója a Világgazdaság A sorsfordító év címre hallgató konferenciáján.

Csak inflációval és generációk közötti átrendezéssel lehet rendezni az államadósságot

Volt egy sikeres válságkezelés 2008/09-ben, de eközben létrejött egy jelentősebb költségvetési hiány és államadósság. Az előbbi az eurózóna átlagában 2013/14-re visszamehet 3 százalék alá, azonban utóbbi még sokáig távol marad a kritériumoktól és fenntartható növekedés biztosítása mellett évente 0,5, de az igazán jó szerkezetű államoknál is maximum 1,5 százalékponttal lehet csökkenteni évente anélkül, hogy megfojtsa a válságkezelés a gazdaságot. Ez azonban körülbelül 20 év hosszú folyamatot jelent. Kérdés, hogy a társadalomnak, a politikai ciklusoknak és a pénzpiacnak van-e türelme erre. Valószínűleg nincs. Ha van rá mód, kontrollált és koordinált módon el kell inflálni és át kell tenni a következő generációra.

Mindeközben nemzeti szinten az export átrendeződése szükséges. Magyarországon a kivitel szerkezete jó, az áru és szolgáltatások célországai a lehetőségekhez képest diverz képet mutat. Egy probléma azonban marad, el kell mozdulnia Magyarországnak a nagyobb hozzáadott értékű termékek létrehozása felé.

Az EU a növekedésre és a foglalkoztatásra helyezi a hangsúlyt. Ez a stratégia 2020-ig tartana (és már fontos stratégiai tényező volt a lisszaboni szerződésnél is), ugyanakkor jelenleg nincs olyan növekedési üteme Európának és nem is látszódik, hogy érné el azt az ütemet, amely olyan mértékű növekedést hozna, amely növelni tudná a munkahelyek számát. A növekedés ilyen mértékű beindítása nélkül ez csak a munkahelyek újraelosztásával, azaz más munkaformák felé való áttéréssel történhet meg (például részfoglalkoztatás).

Mindeközben nélkülözhetetlen, hogy a versenyképesség nem szigorúan gazdasági szempontjait is szem előtt tartsa a politika. Ha nincs szociális kohézió, ha nincs jövőre orientált világképe egy társadalomnak, az a versenyképességet hosszú távon megfojtja a növekedést. Nem lehet kizárólag az egész társadalmat versenyképessé tenni, azonban az nem megoldás, hogy a nem versenyképes, másodlagos munkaerőpiacot ellehetetleníti egy kormány.

További 1300 milliárd forint megszorítás szükséges

Magyarország jelenlegi legsúlyosabb problémái elsősorban politikai és csak másodsorban gazdasági természetű: jogbizonytalanság és kiszámíthatatlanság jellemzi és ezek hozták azokat a negatív pénzügyi számokat, amelyek előidézték, hogy csak egy EU/IMF-megállapodással lehet fenntartani a piaci bizalmat - mondta Vértessy András, a Gazdaságkutató Intézet Zrt. elnöke. A kamatszint és a cds-felár ugyan a nemzetközi szervezetekkel való kommunikáció megkezdése után ugyan mérséklődtek, azonban még mindig jóval magasabb a szint, mint egy fél éve és ilyen terhek mellett nem lehet egy ország adósságát tartósan finanszírozni. Elsősorban intézményi-törvényi változtatások (pl. jegybanki függetlenség biztosítása, a Költségvetési Tanács mögé szakmai stáb állítása) szükségesek ahhoz, hogy megindulhasson egy érdemi javulás.

Az üzleti élet nem javul, a működőtőke kiáramlik. A GDP-arányos adóterhelés eközben nem csökken, hanem növekszik. Az alapvető elvek, amelyek a gazdaságpolitikát irányították, nem valósultak meg, sőt, éppen az ellenkezője látszódik a folyamatoknak, és ez belföldön és külföldön egyaránt hitelességsökkenést eredményez. Eközben sem a költségvetési hiány és az államadósság nincs csökkenő, fenntartható pályán. Egyszeri tételek segítették a mutatókat, azonban ha ezeket a bevételi és kiadási oldalon egyaránt korrigáljuk, akkor látszódik, hogy ezek csak látszatlépések voltak. A strukturális hiány a GDP 5 százaléka körüli szinten van. A kívánt 3 százalékos célhoz 1000 milliárd forint (és 2013-ban további tartós 300 milliárd forint) további megtakarítás szükséges, amely hatalmas összeg és ez még tovább súlyosbítja a recessziót. A GKI ugyanakkor arra számít, hogy a hiánycél teljesül idén és jövőre, mivel ez elkerülhetetlen kényszer. Ehhez azonban számos lépésre szükség van.

Forrás: 2012. február 2., csütörtök 9:50 [\(NAPI Gazdaság\)](#)